

## ÜSTÜN YETENEKLİ ÇOCUK VE ERGENLERDE DEPRESYON: DERLEME ÇALIŞMASI

Dr. Metin TAYTAŞ<sup>1</sup>

### Özet

Bu makalede, üstün yetenekli çocuk ve ergenlerde görülen depresyon ile ilişkili araştırmalar bir araya getirilerek, bu bireylerin depresyon yaşama risklerinin azaltılması amacıyla, ilişkili değişkenlerin yer aldığı araştırmalar incelenmiştir. Nitekim üstün yetenekli bireylerin bir veya birden fazla alanda sahip olduğu yüksek potansiyel, kendilerinden her zaman en iyi sonucu istemelerine ve gerçekçi olmayan beklentilere sahip olmalarına neden olabilmekte ve bu durum depresyona neden olabilmektedir. Beklentilerini gerçekleştiremediklerinde yaşadıkları başarısızlık düşüncesi ile başetmekte zorlanmaları üstün yetenekli çocuk ve ergenlerin içsel motivasyonlarını kaybetmesine neden olmakta ve bu durum onlarda depresif belirtilerin ortaya çıkmasında risk oluşturmaktadır. Bu konu ile ilgili yapılan araştırmalar, üstün yetenekli çocuk ve ergenlerin depresyon seviyelerinin de yüksek olduğunu göstermektedir. Diğer taraftan, üstün yetenekli ergenler beklentilerini gerçekleştiremediklerinde olumsuz bir düşünceye sahip olmakta ve bu durumla başa çıkamadıklarında depresif belirtiler gösterebilmektedir. Kaldı ki üstün yetenekli çocuk ve ergenlerin sahip oldukları yüksek potansiyeli ortaya çıkarmaları ve kullanabilmeleri hem kendileri hem de toplum için önemlidir. Derleme olarak hazırlanan bu çalışmada üstün yetenekli ergenlerin depresyon seviyelerini yordayan değişkenlerin yer aldığı araştırmalar incelenerek bir araya getirilmiştir. Dolayısıyla bu çalışma, depresyonu yordayan değişkenleri önleyici programların hazırlanması hakkında fikir edinmede, üstün yetenekli çocuk ve ergenlerde görülen depresyonun önemine dikkat çekerek destekleyici programların arttırılmasında, üstün yetenekli çocuk ve ergenlerin ihtiyaçlarının belirlenerek desteklenmesinde ve üstün yetenekli bu bireylere yönelik psikolojik destek programlarının geliştirilmesi açısından önem arz etmektedir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular alanyazın çerçevesinde tartışılmıştır.

**Anahtar Kelimeler:** Üstün Yeteneklilik, Ergenlik, Depresyon

---

<sup>1</sup> Milli Eğitim Bakanlığı

## **DEPRESSION IN GIFTED CHILDREN AND ADOLESCENTS: A REVIEW STUDY**

### **Abstract**

In this article, studies related to depression in gifted children and adolescents were brought together and studies involving related variables were examined in order to reduce the risk of depression in these individuals. Dec Indeed, gifted in one or more areas of high potential individuals, can cause you to have unrealistic expectations and want the best results from them, and this can lead to depression. The fact that gifted children and adolescents have difficulty coping with the thought of failure when they cannot fulfill their expectations causes them to lose their inner motivation and this situation poses a risk of depressive symptoms in them. Studies conducted on this topic show that gifted children and adolescents also have high levels of depression. On the other hand, gifted adolescents have a negative opinion when they are unable to fulfill their expectations and may show depressive symptoms when they are unable to cope with this situation. However, it is important for gifted children and adolescents to reveal and use the high potential they have, both for themselves and for society. In this study, which has been prepared as a review, the research involving the variables predicting the depression levels of gifted adolescents has been Deconstructed and brought together. Therefore, this study programmes in gaining an idea about the preparation of preventive predictive variables for depression, depression in children and adolescents gifted and supportive programs emphasized the importance of increasing in children and adolescents by determining the needs of gifted support program for these individuals is important for the development of psikolojikdestek and highly skilled. The findings obtained as a result of the research are discussed within the framework of the literature.

**Keywords:** Gifted Ability, Adolescence, Depression

## GİRİŞ

Üstün yetenekli çocukların özelliklerini belirlemeye yönelik yapılan ilk çalışmalara incelendiğinde; bu çocukların yüksek zekâya sahip olmalarının bio-psiko-sosyal gelişimlerini olumsuz etkilediği (Çağlar, 2004) ve zekâ düzeylerinin belirlenmesine yönelik yapılan çalışmaların üstün yeteneğe sahip bu çocuklara uygulanacak eğitimin nasıl olacağına dair soruları da beraberinde getirdiği görülmektedir. Önceleri bu çocuklar genellikle akademik başarılarının yüksek olması nedeniyle desteklenmesi gereken bireyler arasında görülmekte iken zamanla bu bireylerin sahip oldukları farklı kişilik özellikleri nedeniyle desteğe ihtiyaç duydukları yönünde kanaat oluşmuş ve bu çocukların zihinsel gelişimi, sosyal-duygusal gelişimlerinden daha ileri düzeyde olduğu için bir bütün halinde gelişim göstermedikleri takdirde sosyal ve duygusal açıdan sorun yaşayabilecekleri anlaşılmıştır. Diğer bir deyişle, bilişsel gelişimlerinin sosyal-duygusal ve fiziksel gelişimlerinden daha ileride olması sebebiyle eşzamanlı olmayan bir gelişim yaşamaktadırlar (Koshy ve Robinson, 2006). Dolayısıyla bu durum sosyal ve duygusal alanlarda sorun yaşamalarına neden olabilmektedir. Diğer taraftan, alanyazın incelendiğinde; üstün yetenekli çocuklar zihinsel, sosyal-duygusal gelişimsel özellikleri ve gereksinimleri yönünden yaşlılarından farklılık gösterdikleri (Levent, 2011; Bilgen ve Yıldız, 2016), üstün yetenekli çocuk ve ergenlerin, zeka ve beceri düzeyinde yaşadıkları farklılık nedeniyle sosyal- duygusal alanlarda da farklılaştıkları (Çağlar, 2004; Lovecky, 2004; S aud- Facchin, 2018) görülmektedir. Yüksek mükemmeliyetçilik düzeyi, başarısızlığa tahammülsüzlük, uyum sorunları, depresyon, akranları tarafından dışlanma ve kaygı üstün yetenekli ergenlerde sıklıkla karşılaşılan sosyal-duygusal sorunlardır (Saranlı ve Metin, 2012). O halde bu çocukların sosyal ve duygusal gereksinimleri karşılanamadığında meydana gelebilecek sorunların bilinmesi çözüm üretebilmek açısından önemlidir. Kanlı 'ya göre (2011) de üstün yetenekli çocuk ve ergenlerin sahip oldukları yeteneği geliştirmeleri ve kullanmaları kendileri için oldukça önemlidir. Dolayısıyla, potansiyellerin geliştirebilmeleri için üstün yetenekli çocuk ve ergenlerin sahip oldukları özelliklerin belirlenmesi önemlidir.

Üstün zekâ ve yetenek kavramı ilk ortaya çıktığında üst düzey başarıya sahip çocukları ifade etmek için kullanılmış fakat zekâ testleri yaygınlaştıkça zekâ değerlendirmesinin % 2'lik diliminde yer alan çocuklar üstün olarak kabul edilmeye başlanmıştır (Freeman, 1985). Toplumun

%2'sini oluşturan üstün yetenekliler, farklı ilgi alanları, birden fazla alanda sahip oldukları yüksek potansiyelleri sayesinde buldukları ortamda kolayca ön plana çıkmaktadır (Saranlı ve Metin, 2012). Bu çocukların tanımlanması amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı (1991) tarafından yayınlanan rapora göre, genel veya spesifik bir yetenek alanında yaşıtlarına kıyasla daha yüksek performansla sahip olan çocuklar üstün yetenekli olarak tanımlanmaktadır. Renzulli (1986), üstün yetenekliliği zihinsel yaratıcılık, akademik veya liderlik alanlarına dair özel eğitim gerektirecek düzeyde yüksek performans kapasitesi olarak tanımlamıştır. BİLSEM Yönergesi (2010)' ne göre de zekâ düzeyi, yaratıcılık, sanat, liderlik kapasitesi veya akademik alanlarda akranlarından daha gelişmiş performans gösteren öğrenci "üstün yetenekli" olarak tanımlanmaktadır.

Üstün yetenekli çocuk ve ergenler ile yapılan çalışmalar mükemmeliyetçiliğin önemli bir özellik olduğunu göstermektedir. Bu nedenle mükemmeliyetçiliğin depresyon üzerindeki etkisinin incelenmesi de oldukça önemlidir. Frost (1990) da benzer şekilde, bireyin kendine yönelik değerlendirmesinde yüksek standartlar ve eleştirel tutum sergilemesini mükemmeliyetçilik olarak tanımlamıştır. Hollingworth (1942), 180 ve üzeri zekâ puanına sahip çocuklar ile yaptığı çalışma sonucunda mükemmeliyetçi tutumun üstün yetenekliliğin temel özelliklerinden biri olarak kabul edilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Schuler (2000), üstün yetenekli ergenlerin mükemmeliyetçilik düzeylerini incelediği araştırmada; ergenlerin %87,5'inin yüksek mükemmeliyetçilik düzeyine sahip olduğunu, %58'inin olumlu mükemmeliyetçilik ve %29,2'inin ise nevrotik mükemmeliyetçilik eğiliminin yüksek olduğunu belirtmiştir. Parker (2000)'ın yaptığı çalışmaya katılan üstün yetenekli ergenlerin %35'inin olumlu, %28'inin ise olumsuz mükemmeliyetçilik yapısına sahip olduğu bulgusu elde edilmiştir. Benzer sonuçlar Siegle ve Schuler (2000) tarafından da desteklenmiştir. Üstün yetenekli olan ve normal zekâyâ sahip lise öğrencilerinin mükemmeliyetçilik düzeyininin incelendiği çalışmada üstün yetenekli mükemmeliyetçi katılımcıların olumlu mükemmeliyetçilik eğiliminin daha yüksek olduğu bildirilmiştir. Baker (2004), 9. sınıfa devam etmekte olan üstün yetenekli ve normal zekâyâ sahip öğrencilerin mükemmeliyetçilik düzeyi ile yaşadıkları stres arasındaki ilişkide, üstün yetenekli ve mükemmeliyetçilik eğilimi yüksek katılımcıların, normal zekâyâ sahip katılımcılara kıyasla daha yüksek stres yaşadığını ortaya koymuştur. Alsop (2003), üstün yetenekli ergenin davranış örüntülerini incelemiş ve depresyon yaşadıklarını belirtmiştir. Reis ve Renzulli, (2004) de üstün yetenekli ergenler normal zekâyâ sahip akranlarına kıyasla daha erken yaşlarda psikopatoloji geliştirdikleri sonucu elde edilmiştir. Üstün yetenekli çocukların kendilerine yönelik yüksek

beklentilerine sahip olduğu ve bu durumun mükemmeliyetçilik eğilimlerini arttırdığı alanda yapılan çalışmalarda görülmektedir. Diğer taraftan, alanda yapılan çalışmalar mükemmeliyetçilik arttıkça depresyon yaşama riskinin arttığını göstermektedir (Bencik, 2006).

Üstün yetenekli ergenlerde ortaya çıkan depresyon, kaygı, öfke kontrolü, madde kullanımı, saldırganlık (Rood, Roelofs, Bögels, Nolen-Hoeksema ve Schouten, 2009) gibi psikopatolojik sorunların incelendiği araştırmalarda, sorunların ortaya çıkmasında ve sürdürülmesinde ruminatif düşünme biçiminin etkili olduğu görülmüştür (Nolen-Hoeksema, Stice, Wade ve Bohon, 2007). Hankin'e göre (2008) ruminasyon, bireyin olaydan çok duygularına ve sıkıntılara yönelik geliştirdiği bir düşünme biçimidir. Edilgen bir biçimde depresif ruh haline verilen tepkidir. Ruminasyon, kelime anlamı olarak ise "zihinsel gevş getirme", "zihinde dolaşan tekrarlayıcı düşünceler" anlamına gelmektedir (Hankin, 2008). Ruminatif düşünme stili, bireyin özellikle depresif durumlara yönelik tekrarlayıcı ve ısrarcı biçimde düşünmesi ancak durumu çözmeye yönelik harekete geçmemesi olarak tanımlanır (Nolen-Hoeksama, 1987). Fakat olayın nedenleri ve sonuçları üzerine tekrarlayıcı olarak düşünen bireyler içinde buldukları durumdan çıkmak için eyleme geçmekte zorlanmaktadır. Ruminatif düşünme biçiminde zihinden sık sık "Neden bunu yaşadım?", "Neden üzgün hissediyorum?" gibi yaşanan duruma yönelik düşünceler geçmektedir (Nolen-Hoeksama ve Morrow, 1991). Ruminatif düşünme biçimine sahip bireyler içinde buldukları durumu değiştirecek eylemlerde bulunmakta zorlanmaları ise depresif belirtileri arttırmaktadır (Blaney, 1986). Kişinin benliğine dair düşüncelerinin derinleşmesi ve kendini dinlemesi ruminasyon ile ilişkilendirilmekte ve psikolojik sağlığı olumsuz yönde etkilemektedir (Ciesla ve Roberts, 2002). Gençlerle yapılan sonuçlar benzer sonuçlar göstermiş ve ruminasyonun başta anksiyete ve depresyon olmak üzere birçok psikopatoloji ile ilişkili olduğu bulunmuştur (Nolen-Hoeksema, 2000).

Birçok açıdan değişimin yaşandığı ergenlik döneminde kaygı ve depresyon başta olmak üzere yaşanan psikopatolojik sorunlar artmaktadır (Hankin, 2008). Ruminasyonun ergenler üzerindeki etkileri üzerine yapılan araştırmalar, ruminatif düşünme biçimine sahip ergenlerin daha sık kaygı ve depresyon yaşadığını ortaya koymaktadır (Murriss, Fokke ve Kwik, 2007). Başka bir çalışmada ise 6-10. sınıfa devam etmekte olan 350 çocuğun ruminasyon eğilimi ile depresyon ve davranış sorunları arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma bulgularına göre ruminatif düşünme biçimine sahip çocukların depresyon düzeyleri de yüksektir. Benzer sonuçlar Schwartz ve Koenig (1996) tarafından 14-18 yaş arası 397 ergenin katıldığı çalışma ile desteklenmiştir. Araştırma

sonuçlarına göre ruminasyon eğilimi arttıkça depresif belirtiler artmaktadır. Smith, Stephens, Repper ve Kisner (2016) yaş ortalaması 16 olan 119 ergenin ruminatif düşünme biçimi ile davranış sorunları arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma sonuçları, yüksek ruminatif düşünme biçimine sahip ergenlerin öfke kontrolünün zayıf olduğunu ve yüksek saldırganlık düzeyine sahip olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla, gençlerin suça yönelimlerini azaltmak için duygu düzenleme becerilerinin desteklenmesinin önemi vurgulanmaktadır. Ruminasyonun etkilerinin incelendiği boylamsal bir çalışma ise Abela, Brozina ve Haigh (2002) tarafından 8–12 yaşındaki çocuklar ile yapılmıştır. Çocukların ruminatif düşünme biçimi ile depresif belirtileri 6 hafta boyunca takip edilmiştir. Araştırma sonuçları, yüksek ruminatif düşünme biçimine sahip çocukların depresyon belirtilerinin giderek kötüleştiğini göstermektedir. Diğer taraftan, Amerika’da yaşayan 15-24 yaş arasındaki gençlerin intiharları incelenmiş ve okul başarısı yüksek gençlerin intihar riskinin ortalama okul başarısına sahip akranlarına oranla daha yüksek olduğu bulunmuştur. Çalışma sonuçlarına göre, yüksek bilişsel kapasite depresyon için risk faktörü oluşturmaktadır (Webb, Meckstroth ve Tolan, 1994). Ruminasyonun psikopatolojik bozukluklar üzerindeki etkisini inceleyen boylamsal bir çalışmada da depresyonu yordadığı belirtilmiştir. Araştırma sonuçları ruminasyonun içselleştirme bozuklukları ile ilişkili olduğunu göstermektedir (Nolen-Hoeksema ve ark., 2007). Üstün yetenekli çocuk ve ergenler ile yapılan araştırmalar, yüksek mükemmeliyetçiliklerinin, gelişmiş rekabet duygularının, akranları tarafından soyutlanmalarının, bilişsel gelişimlerinin fiziksel ve sosyal-duygusal gelişimlerinden daha hızlı olmasının ve ruminasyon düzeylerinin yaşamlarında stres faktörü oluşturduğunu göstermektedir. Bu faktörler ise depresyon için risk oluşturmaktadır (Buescher ve Higham, 1990). Gelişmiş potansiyellerini ortaya koymaları ve sağlıklı bir psikososyal gelişime sahip olmaları için bu risk faktörlerini belirlemek ve desteklemek oldukça önemlidir.

### **Sonuç Ve Öneriler**

Bu makalede, üstün yetenekli ergenlerin depresyon yaşama risklerinin azaltılması amacıyla ilişkili değişkenlerin yer aldığı araştırmalar incelenmiştir. Üstün yetenekli çocuk ve ergenleri anlamaya yönelik yapılan çalışmalar, bu çocukların kendilerine has özelliklerinin olduğunu ortaya koymuştur. Dolayısıyla bu çocukların psikolojik sağlıklarının önemine dikkat çekerek destekleyici programların artırılması önem arz etmektedir. Diğer taraftan kişilik gelişiminde anahtar role sahip ergenlik döneminde ortaya çıkan sorunların anlaşılması ve önlenmesi için yapılacak araştırmalar

eğitim ve müdahale programlarının geliştirilmesi için önemlidir. Bir veya birden fazla alanda üst düzey potansiyele sahip üstün yetenekli ocuk ve ergenler, var olan potansiyellerini açığa çıkarmak ve kullanabilmek için desteklenmeye ihtiyaç duymaktadır. Bu nedenle hem üstün yetenekli hem normal zekâya sahip ocuk ve ergenlerin ihtiyaçlarının belirlenerek desteklenmesi için alanda daha çok çalışmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre, benzer davranış örüntüsüne sahip ergenler arasında üstün yetenekliler normal zekâya sahip ergenlerden daha yüksek mükemmeliyetçi özellikler göstermektedir. Ayrıca, yüksek mükemmeliyetçi üstün yetenekli ocuk ve ergenlerin sorumluluk duygularının daha yüksek olduğu belirtilmiştir. Yapılan araştırmalar üstün yeteneklilerin sahip oldukları özelliklerden ve paralel olmayan gelişimlerinden dolayı sosyal-duygusal alanda sorunlar yaşayabildiğini göstermektedir (Silverman, 1993). Bu sorunların üzülmesi ve önlenmesi öncelikle üstün yetenekli ocuk ve ergenlere yönelik destekleyici müdahale programlarının hazırlanması ve ilişkili değişkenlerin belirlenmesi ile mümkündür. Alanda yapılan çalışmalar üstün yeteneklilerin temel özelliği olarak kabul edilen mükemmeliyetçilik (Neumeister, 2004) ve ruminasyonun (Nolen- Hoeksema, 2000) depresif belirtiler ile ilişkili olduğunu göstermektedir. Depresyon için risk faktörü oluşturan bu duruma dair üstün yetenekli çocuklara yönelik destek ve eğitim programlarına ihtiyaç vardır.

## KAYNAKÇA

- Alsop, G. (2003). Asynchrony: Intuitively valid and theoretically reliable. *Roeper Review*, 25(3), 118-127.
- Baker JA. Depression and suicidal ideation among academically talented adolescents. In: Moon SM, Reis SM, editors. *Social/Emotional Issues, Underachievement and Counseling of Gifted and Talented Students*. CA: Corwin Press, A SAGE Publications Company; 2004. pp.21–31.
- Bilgen Sivri B, Yıldız S. (2016). Toplumun az bilinen yz: stn zeklı-üstün yetenekli çocuklar ve hemşirelik. *Türkiye Klinikleri Hemşirelik Bilimleri Dergisi*. 8(3): 246-56.
- Buescher, T. M. & Higham, S. (1990). *Helping Adolescents Adjust to Giftedness*. U.S: ERIC Clearinghouse.

- Ciesla, J.A., ve Roberts, J.E. (2002). Self-directed thought and response to treatment for depression: A preliminary investigation. *Journal of Cognitive Psychotherapy*, 16, 435–453.
- Çağlar, D. (2004). Üstün Zekalı Çocukların Özellikleri . M.R. Şirin, A. Kulaksızoğlu ve A.E. Bılgı (Ed.), *Üstün Yetenekli Çocuklar Seçilmiş Makaleler Kitabı* (1. baskı) içinde (s. 111-125). İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.
- Freeman, J. (1985). *The psychology of gifted children: Perspectives on development and education*. Great Britain: John Wiley and Sons.
- Frost, R. O., Marten, P., Lahart, C. & Rosenblate, R. (1990). The dimensions of perfectionism. *Cognitive Therapy and Research*, 14, 449–468.
- Abela, J. R., Brozina, K., & Haigh, E. P. (2002). An examination of the response styles theory of depression in third-and seventh-grade children: A short-term longitudinal study. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 30(5), 515-527.
- Blaney, P. H. (1986). Affect and memory: A review. *Psychological Bulletin*, 99, 229–246.
- Hankin, B. (2008). Rumination and Depression in Adolescence: Investigating Symptom Specificity in a Multiwave Prospective Study, *Journal of Clinical Child & Adolescent Psychology*, 37(4), 701-713. doi:10.1080/15374410802359627
- Hollingworth, L.S. (1926). *Gifted children: their nature and nurture*. New York: Macmillan.
- Kanlı, E. (2011). Üstün zekâlı ve normal ergenlerin mükemmeliyetçilik, depresyon ve kaygı düzeyleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi . *Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimler Dergisi*. 33, 103-121.
- Koshy, V. (2002). *Teaching gifted children: A guide for teachers*. London: David Fulton Publishers.
- Koshy, V., & Robinson, N. M. (2006). Too long neglected: Gifted young children. *European Early Childhood Education Research Journal*, 14(2), 113-126.
- Lovecky, D. V. (2004). *Different minds: gifted children with AD/HD, Asperger Syndrome, and other learning deficits*. London: Jessica Kingsley
- Levent, F. (2011). *Üstün yetenekli çocukların hakları*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları
- MEB (1991). *I. Özel Eğitim Konseyi*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları. Metin, N. (1999). *Üstün yetenekli çocuklar*. Ankara: Öz Aşama Matbaacılık.



- Millî Eğitim Bakanlığı Bilim Sanat Merkezi Yönergesi. (2012). [http://mevzuat.meb.gov.tr/html/2593\\_0.html](http://mevzuat.meb.gov.tr/html/2593_0.html) (Erişim Tarihi: 02.03.2022).
- Muris, P., Fokke, M., & Kwik, D. (2009). The ruminative response style in adolescents: An examination of its specific link to symptoms of depression. *Cognitive Therapy and Research*, 33(1), 21-32.
- Neumeister, K. L. S. (2004). Factors influencing the development of perfectionism in gifted college students. *Gifted child quarterly*, 48(4), 259-274.
- Nolen- Hoeksema, S. (1987). Sex differences in unipolar depression: Evidence and theory. *Psychological Bulletin*, 101(2), 259- 282.
- Nolen- Hoeksema, S. ve Morrow, J. (1991). A prospective study of depression and posttraumatic stress symptoms after a natural disaster: The 1989 Loma Prieta earthquake. *Journal of Personality and Social Psychology*, 61(1), 115- 121.
- Nolen-Hoeksema, S. (2000). The role of rumination in depressive disorders and mixed anxiety/depressive symptoms. *Journal of Abnormal Psychology*, 109, 504- 511.
- Nolen-Hoeksema, S., Stice, E., Wade, E. ve Bohon, C. (2007). Reciprocal relations between rumination and bulimic, substance abuse and depressive symptoms in female adolescents. *Journal of Abnormal Psychology*, 116, 198–207.
- Parker, W. D. (2000). Healthy perfectionism in the gifted. *Journal of Secondary Gifted Education*, 11,173–183.
- Reis, S. M., ve Renzulli, J. S. (2004). Current research on the social and emotional development of gifted and talented students: Good news and future possibilities. *Psychology in the Schools*, 41(1), 119-130.
- Renzulli, J. S. (1986). The three-ring conception of giftedness: A developmental model for creative productivity. In R. J. Sternberg ve J. E. Davidson (Eds.), *Conceptions of giftedness* (pp. 53-92). New York: Cambridge University Press.
- Rood, L., Roelofs, J., Bogels, S. M., Nolen-Hoeksema, S. ve Schouten, E. (2009). The influence of emotion-focused rumination and distraction on depressive symptoms in non-clinical youth: A meta-analytic review. *Clinical Psychology Review*, 29, 607–616.
- Saranlı, A.G. ve Metin, N. (2012). Social-emotional problems observed in gifted children. *Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 45(1), 139-163.

- Schwartz, J.A.J. ve Koenig, L.J. (1996). Response styles and negative affect among adolescents. *Cognitive Therapy and Research*, 20, 13–36.
- Schuler, P. A. (2000). Perfectionism and gifted adolescents. *Journal of Secondary Gifted Education*, 11, 183–197.
- Siaud-Facchin, J. (2018). *S'il te plaît, aide-moi à vivre: pour une nouvelle psychologie*. Odile Jacob.
- Siegle, D. & Schuler, P.A. (2000). Perfectionism differences in gifted middle school students. *Roeper Review*, 23(1), 39-44.
- Silverman, L. K. (1993). Social development, leadership, and gender issues. In L. K. Silverman (Ed.), *Counselling the gifted and talented*, (pp. 291 – 327). Denver, CO: Love Publishing.
- Webb, J. T., Meckstroth, E. A. ve Tolan, S. S. (1994). *Guiding the Gifted Child*. Arizona: Gifted Psychology Press.
- Smith, S. D., Stephens, H. F., Repper, K. ve Kistner, J. A. (2016). The Relationship between Anger Rumination and Aggression in Typically Developing Children and High-Risk Adolescents. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 38(4), 515–527. doi:10.1007/s10862-016-9542-1